

STADSBYGGNADS
KONTORET

Strategiska avdelningen
Ulrika Egerö
Tfn 08-508 26 799

Bil. 369
TJÄNSTEUTLÅTANDE

2005-09-06

Dnr 2005-14739-55

1(4)

23

Stadsbyggnadsnämnden

Plan för utredning av skydd av natur- och friluftsområden

FÖRSLAG TILL BESLUT

Godkänna planen för reservatsutredningar i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Överlämna planen till kommunfullmäktige.

Ingela Lindh

Torsten Malmberg

SAMMANFATTNING

I budgeten för 2005 uppdrog kommunfullmäktige åt stadsbyggnadsnämnden att utarbeta en plan för naturreservatsbildningar under perioden. Kommunfullmäktige har beslutat att skydd ska utredas för tio natur- och friluftsområden, utöver de fem som redan inrättats som reservat. Kontoret föreslår att

- att reservatsbildning för Stockholms del av *Nackareservatet* slutförs under 2005
- att förslag till reservat för *Järva friområde* revideras hösten 2005 efter remiss och slutförs vintern 2006.
- att förslag till reservat för *Årstaskogen och Årsta holmar* remitteras under hösten 2005, revideras vintern 2006 och slutförs våren 2006.
- att förslag till reservat för *Sätraskogen* remitteras under hösten 2005, revideras vintern 2006 och slutförs våren 2006.
- att utredning av skydd för *Rågsveds friområde och Fagersjöskogen, inkl. Högdalstopparna*, påbörjas hösten 2005 för att kunna slutföras hösten 2007

- att utredning av skydd för *Kyrkhamn-Lövsta* påbörjas våren 2006 och slutförs våren 2008
- att utredning av skydd för *Älvsjöskogen* påbörjas våren 2007 och slutförs våren 2009

Kontoret föreslår att reservatsbildning för Norra och Södra Djurgården avvaktar, med hänvisning till att områdena är till största delen statligt ägda och under kunglig dispositionsrätt, samt att länsstyrelsen fått i uppdrag att utarbeta ett program för förvaltning, skötsel och utveckling av Nationalstadsparken. Istället föreslås att frågan om lämpligheten av kommunala naturreservat behandlas i fördjupningen av översiktsplanen för Nationalstadsparken.

UTLÅTANDE

Bakgrund

I budgeten för 2005 uppdrog kommunfullmäktige åt stadsbyggnadsnämnden att utarbeta en plan för naturreservatsbildningar under perioden. Fullmäktige påpekade också att det är viktigt att nämnden vid framtagandet av underlag till reservatsbildningar redogör för ansvarsfördelning samt i samråd med berörda nämnder gör en kostnadsberäkning för framtida skötsel- och investeringskostnader.

I Stockholm finns idag fyra naturreservat som staden inrättat, Judarskogen (sedan 1995), Kyrksjölöten (1997), Hansta (1999), Grimtaskogen (2004) och Flaten (2005). Utöver dessa fem har kommunfullmäktige beslutat att skydd ska utredas för de tio andra områden som i översiktsplan 99 benämns natur- och friluftsområden. Besluten är fattade i samband med dels översiktsplan 90 och översiktsplan 99, dels budgetdebatterna 1993, 1994 och 1995, men också med anledning av olika motioner.

Plan för reservatsutredningar

Med stadsbyggnadskontorets ordinarie resurser kan två reservatsutredningar bedrivas samtidigt. Med hjälp av extra resurser pågår för närvarande utredningar för fyra områden och ytterligare ett kommer påbörjas under hösten. Kontoret föreslår följande tidsplan för fortsatt reservatsarbete:

Nackareservatet

Ett förslag gällande såväl Nacka- som Stockholmsdelen av Nackareservatet var ute på remiss juli 2004-januari 2005. Ett reviderat förslag till beslut för Nackadelen behandlas av kommunfullmäktige i Nacka i september 2005. Ett reviderat förslag till beslut för Stockholmsdelen beräknas bli klart under september 2005 för beslut i kommunfullmäktige under senhösten.

Järva friområde

Ett förslag till inrättande av Igelbäckens kulturresevat skickades ut på remiss sommaren 2005. Förslaget kan revideras under senhösten 2005 och slutföras vintern 2006.

Årstaskogen med Årsta holmar

Ett remissförslag för Årstaskogen och Årsta holmar kan behandlas av stadsbyggnadsnämnden och marknämnden i september 2005, revideras vintern 2006 efter remissen och slutföras våren 2006.

Sätraskogen

Ett förslag till naturresevat för Sätraskogen beräknas skickas ut på remiss hösten 2005, i samband med att program för detaljplan för kompletteringsbebyggelse i intilliggande stadsdelar går ut på samråd. Förslaget kan sedan revideras under vintern 2006 och slutföras våren 2006.

Fagersjöskogen, Farstanäset, Högdalstopparna och Rågsveds friområde

I översiktsplan 99 anges att skydd enligt miljöbalken för dels Fagersjöskogen och Farstanäset, dels Rågsveds friområde bör utredas. 2004 fick kommunstyrelsen i uppdrag att "tillsätta en arbetsgrupp för att utreda den fortsatta användningen av Högdalstopparna och återkomma till kommunfullmäktige med förslag till fortsatt inriktning". Kontoret föreslår därför att det bör utredas om ett större resevat, innefattande Rågsveds friområde, Högdalstopparna, Fagersjöskogen och Farstanäset kan inrättas. Staden har fått statligt naturvårdsbidrag för att ta fram ett förslag till resevat för dessa områden till hösten 2006.

Älvsjöskogen

Arbetet med att skydda Älvsjöskogen som naturresevat påbörjades hösten 1994, med att ett första utkast togs fram av en konsult. Förslaget behöver bearbetas och diskuteras med Stockholms stift innan det skickas ut på remiss.

Kyrkhamn-Lövsta

Arbetet med att ta fram ett förslag till naturresevat för Kyrkhamn-Lövsta påbörjas våren 2006 med hjälp av konsultinsats.

Norra Djurgården och Södra Djurgården med Ladugårdsgärde

Stadsbyggnadsnämnden har sedan 1993 haft kommunfullmäktiges uppdrag att lägga fram förslag till naturresevat eller andra relevanta bevarandebestämmelser med tillhörande skötselplaner för Norra och Södra Djurgården i samarbete med staten. Beslutet togs i samband att kommunfullmäktige godkände ett för Stockholm och Solna gemensamt program för planering av området Ulriksdal-Haga-Brunnviken-Djurgården, d.v.s. det område som 1995 pekades ut som nationalstadspark.

För Norra och Södra Djurgården är ägandeförhållanden speciella. Stockholms stad äger Kaknäsområdet, resterande delar ägs av staten genom Statens Fastighetsverk. För huvuddelen av det statliga markinnehavet, det som brukar kallas Djurgårdsmarken, har Konungen enskild dispositionsrätt enligt en överenskommelse i samband med 1809 års regeringsform, då

marken överfördes från Konungen till staten. För Djurgårdsmarken gäller att inkomsterna från området endast får användas till Djurgårdens förbättring och förskönande samt för underhåll av dess vägar och broar. Djurgårdsmarken, tillsammans med stora delar av den statligt ägda marken i Nationalstadsparken i övrigt, förvaltas av Kungl. Djurgårdens Förvaltning.

Förslag till naturreservat på Norra Djurgården var ute på remiss 1995 men har inte kunnat slutföras på grund av oenighet med Kungliga Djurgårdens Förvaltning om naturreservatsbestämmelsernas karaktär och innebörden av konungens dispositionsrätt. Arbetet med Södra Djurgården och Ladugårdsgårde har avvaktat i väntan på att oklarheterna i arbetet med naturreservatet på Norra Djurgården reds ut och att en fördjupning av översiktsplanen för Nationalstadsparken tas fram.

Oenigheten mellan staden och Kungliga Djurgårdens förvaltning om eventuella kommunala naturreservat för Norra respektive Södra Djurgården har inte kunnat lösas under tio år. I november 2003 fick länsstyrelsen i Stockholm i uppdrag av regeringen att utarbeta ett program för förvaltning, skötsel och utveckling av Nationalstadsparken, ett arbete som ska slutföras under 2005. Behovet av att ytterligare säkra värdena i de större obebyggda områdena är en väsentlig fråga för programarbetet. På grund av detta, och eftersom områdena till största delen är statligt ägda och under kunglig dispositionsrätt, föreslås att kontoret avvaktar med arbetet med naturreservat för Norra Djurgården och Södra Djurgården med Ladugårdsgårde. Istället föreslår kontoret att frågan om lämpligheten av kommunala naturreservat behandlas i fördjupningen av översiktsplanen för Nationalstadsparken.

Planen för reservatsbildningar kan sammanfattas på följande sätt:

	2005	2006	2007	2008	2009
Nackareservatet	■				
Järva friområde	■	■			
Årstaskogen	■	■			
Sätraskogen	■	■			
Rågsveds friområde/ Fagersjöskogen		■	■		
Kyrkhamn Lövsta		■	■	■	
Älvsjöskogen			■	■	■

Skötsel- och investeringskostnader

Inrättandet av ett natur- eller kulturreseptat innebär små investeringskostnader, för t.ex. skyltar och utmärkning av gränsen, och inga särskilda skötselkostnader. Eventuella skötsel- och investeringskostnader för dessa områden är knutna till stadens ambition att bevara och utveckla områdenas rekreatiöns-, natur- och kulturvärden, oavsett om de är reservat eller inte.